

DISPUTATIO MEDICA

Q V A

LUPANARIA

S. V.

Guren, Häuser

Ex Principiis Medicis qq. improbantur

In Antiquissima atque Celeberrima
Electoralis ad Nicrum,

PRÆSIDE

GEORGIO FRANCO,

Med. & Phil. D. P. P. Ord. h. r. Fac. Med.

Decano; Acad. S. R. I. N. C. Collegæ

atq; C. P. Cesar.

Respondente verò

GEORGIO Widen Alsfeldia-Haffo.

In Audit. JGerum H. S.

Ad Diem 13. Maji c1s 17c LXXIV.

HEIDELBERGÆ,

Typis Joh. Christiani Walteri, Acad. Typogr.

VIRIS · JUVENIBUS

*Nobiliss. Clarissimis, Per-eximiis atque
Præstantissimis*

DOMINIS omnium Facultatum
(respectivè) Candidatis, Stu-
diosis atque Cultoribus,

Quibus mecum natales dedit alma & com-
munis Mater

ALSFELDIA · HASSORUM

Amicis utpote & olim Commilitonibus Cariss.

Ἡς ἀρχὴν ἡγετον καὶ φιλολογικὸν ἀδελφικὸν
una cum voto ut adolescant

in
DEI GLORIAM
SALUTEM PROXIMI
GAUDIUM PARENTUM
ET
SPEM PATRIÆ!

G. Witten Alsfeldia-Hassus.

At, ne proliis multitudine ad paupertatem familiæ adigantur, & si quæ nuge sint aliz, uti fecerunt *Arnold. CLAPMAR. l. 4. de arcan. rerump. cap. 19. Scipio AMIRATUS l. 3. differt. polit. in Tacit. discurs. 2. &c.* Et eadem concedenda esse videntur affirmare quoque *THOMAS. 12. q. 101. a. 32. it. 22. q. 10. art. 11. & P. GREG. Theol. 14. de Rep. c. 1.*

§. 3. Quin immò in proclivi sunt varia exempla vetera, recentia. Ap. gentes passim tolerabantur *BALDUIN. Cos. Conf. l. 4. c. 12. c. 17.* Ancon fuit locus Sardis voluptatum ministeriis paratus, in quo popinz, scorta atque aliz id genus deliciae, *ATTIMÆOS l. 12. Dipnes.* Chineses ut castissimas suas uxores magis conservent illibatas, publica permittunt Lupanaria, & ne probis scandalum præbeatur, ea aperiant extra urbem l. in suburbis & ne in publicum prodeant cohibentur. *Joh. de MENDOZA de China. l. 3. c. 10. p. 15.* Olim in prædiis urbis solebant esse, & quidem etiam multorum honestorum virorum prædiis exercebantur, *ULPIAN. l. ancillarum 27. ff. de Her. pet.* (quod tamen merito improbat *LANCIOS or. contra Iul. p. 232.*) In Italiciis Civitatibus passim haberi publica Lupanaria scribit *David FRÖLICH. Viator. p. 1. l. 3. p. m. 419.* Adèò ut publicis vestigiis elocentur. *M. CREMNIUS p. 3. Exam. Concil. Trid. atque Lamb. DANAUS l. 2. Ethic. Lbriff. c. 15. ap. CARYZOV. p. m. Crim. p. 2. q. 10. n. 10.* Maximè Romæ testibus *SCHNÖRN. polit. l. 3. c. 13.* & *BALDUIN l. a. sic A. C. 1620.* Romæ numeratæ fuerunt 1402. meretrices publicæ, vide ap. *LIMNAUM addit. ad lib. p. c. 1. n. 26.* Et Pontif. Rom. in fiscum suum annuatim ultra 3000. coronatorum pro ludis censu, quem vulgò dicunt *Wisch, inseder. Puren, Zoll* à eteris sortisque accipit, ceu ex *Joh. GERHARDO in loto de Ecclesiis q. 100. & B. MEINERO allegat CARYZOV. p. m. Crim. p. 2. q. 7.*

¶ Veneti & Germania olim quotannis certo stipendio meretrices conducebant, quæ vulgi proflarent libidini, juxta carnificinam publicam, ubi *D. Marthæ* sanum est. Cæterum ea fuit Venetaram mulierum docilitas, ut Barbaris nunc non sit opus cortillis, quin re ipsa ostenderunt, sive copiam, sive at-

tem

tem meretriciam spectes, κρησινας εναι διδακαλων μαθηταις, ¹¹
 EUNATIUS l. 6. c. 1. Ibi qq. Signori de la Sante habent matricu-
 lam vel catalogum meretricum: vide ap. LIMN. l. 4. Quid etiam
 Neapoli, ubi ultra 50000. fieri dicitur, scortaque debent nomi-
 na sua profiteri & certam pecuniam persolvere, LIMN. l. c. In Ur-
 be Parisiensis olim prostibula & lupanaria in ultimis partibus
 civitatis erant certis locis finita: hodie vero exinde contagio
 per omnia urbis viscera diffusa: maxime referta est ejusmodi
 mercibus, ceu ex Nic. a SALIS allegat SPREDEL. obs. f. m. 614. Cra-
 coviae qq. haberi refert FADUCIUS l. c. Campegius Cardinalis di-
 xit se scire Germaniae quorundam Episcoporum hanc esse mo-
 rem, ut accepta pecunia scortationem suis permittant, ap. Job.
 SLAID. l. 4. de statu relig. p. m. 94. ad Ann. 1524. Et quod magis est
 H. C. AGRIVIA de Vanit. scient. cap. 63. ait: Polam videmus ubi-
 cumque sunt magnifica ista templa, & sacerdotum monacho-¹¹
 rumque collegia, ut plurimum in proximo esse lupanaria: quin
 & plurimae monialium & vestalium ac Beguinarum domus,¹¹
 privatae quaedam meretricularum fornices sunt, quas etiam
 monachos & religiosos (ne diffametur eorum castitas) non
 nunquam sub monachali cucullo ac virili veste in monasteriis
 aluisse scimus. Plerumque autem sunt lupanaria in civitatis lo-
 cis obsecrissimis, pone muros & balnea, scribente LOTICH. hist.
 ad Heron. p. m. 62.

5. 4. Veram quibus Sanctiora sunt praecordia, li maxi-
 me detestantur brutam hanc sorditudinem. E THEOLOGIS
 saltem praeter BIBLIA & praecipue GENTIUM DOCTOREM nomina-
 mus LACTANTIUM l. 6. Inst. div. c. 23. AUGUST. de C.D. l. 14. c. 15. &
 l. 18. c. 21. TERTULL. l. de anima. ISIDOR. l. 18. c. 42. & BALDUIN.
 CALIC. l. 4. c. 12. cap. 18. Ex POLITICIS & ICTIS KLOCK. de A-
 mor. l. 1. c. 12. SCHÖNBORN. CARPZOV. SPREDEL. DANÆUM l. 44.
 MATTIUS l. obs. morum. c. 9. theoren. 2. CANONIER. l. 2. Discurs.
 de Vanit. gen. BUCH. l. 2. de illustr. Sci. & polit. c. 4. p. 193. H.
 LARUM. de Censu l. 2. c. 40. n. 34. LIEBENTHAL. Coll. Pol. Exerc. II.
 q. 9. ZEPPE. in explan. LL. Mosait. l. 4. c. 18. f. 416. Et praeci-
 pus

pue R. N. in Brancfurt de Anno 1548. ac P. O. de Anno 1577. tit. 26. Ut taceam multos Imp. & militibus suis lupanaria sustulisse, quorum vide exempla ap. ZWINGER. theat. P. H. vol. 9. l. 3. f. m. 2072. b. seq. a.

§. 5. Restat ergo ut & Medici suum addant Symbolum. quorum vices vice hac nobis sumimus donec meliora meliores. Antea vero quam id ipsum præsentis ipsam nomen ex Philologorum monumentis (illa enim præterire mihi fere religio est) eruimus.

§. 6. *Surcupulas* præmittimus. *Lupanar* QUINTILIANÔ (quod CALVINO *Lex. Jur. hac voce* f. m. 546. est locus in quo diversantur meretrices : seu, ubi corpore questum faciunt : vel ex BALDUS. est locus publicus, ubi meretrices & prostibula corpore suo in pane questum faciunt) it. *Lupanarium* l. 21. §. sed si in aliquem ff. de recept. qui arbit. & l. ancillarum 27. ff. de Her. per. GLOSS. *meretrix*, fornic. ganeum. *lupanarium*. ONOMAST. *Lupanar* *χαμαίον*. *Lupanaria* *χαμαίονες* ; nempe adjectivè sicut AMBROSIIUS dixit *lupanore* consortium ap. MARTIN. *Lex Phil.* Dicebatur etiam STABULUM cœn Job. à WOWEREN ad Petron. Sat. cap. 6. notat ex PLAUTI *Pan.* l. 2. 17. Immo PROSTITUTUM dicatur censentibus ISID. 18. 42. BACMAN. de orig. LL. p. 473. & MARTINIO. Sed falluntur, c. ea vox ipsam scortum notet, ait CALVIN. *Lex Jur. l. c.* SUMMOENIUM q. vocabatur Romanis, quasi *submanium*, quia fere sub mœnibus esset, inde sunt *Summaniana uxores* ap. MARTIAL. III. 81. & XII. 32. quæ corpora sua prostituebant scribente BALD. l. c. THEATRUM audiat etiam juxta ISID. & alii ex MART. i. 3. nituntur idem asserere. Verum aliter debemus interpretari, conf. SALMUTH. ad Panciroli. tom. 11. tit. de Habitu Imp. p. m. 421. Ap. Græcos hæc loca varia sortiebantur nomina. Dicebantur *Caleria*, *Colofia*, *Casaltia*, *Casalaria*, quia meretrices, quæ hæc loca inhabitabant, dicebantur *Casaltia* & *Casalaria*, *Casorides* & *Casorita*, ut annotavit TIRAQUELL. ad. c. 18. l. 4. *Al. ab Alex. G. D.* Sc ex hoc BALDUS. Dicebantur etiam *Misitoria*, cœn habent GLOSSA ISIDORI item MONIMENTA

TA, quæ camera erant forniceve ap. C. BARTHIUM *adv. f. l. 34. c. 13. l. LUSTRA* cœu NON. MARCELL. *c. 18. §. 2-2.* probat ex PLAUT. *Afin. & Casin.* ex TURPILLIO in *Lindia* ex AFRAN. in *pro vign.* & ex CICER. *Philipp. l. 2.* Hober qq. BARTHIUS *adv. l. X. c. 2.* quæ in principio scorta in silvis seu lustris : dein in urbes translata nomen oblinuere speluncæ scortorum. Item ARCUTA videtur dicta ; ISIDOR. *enim l. X. lit. F.* inquit. Sub arcutis prosternebatur fornicatrix, quæ loca *fornices* dicuntur. Item CELLA cœu LOTI. H. in *not. p. 69. ad Petron.* probat ex SENECA. JUVENAL. *sat. 6.* atque MARTIAL. item CELLULA uti SENECA. *l. 1. com. trov. 2.* & HIERONYM. in *Chron. Enfib.*

§. 7. Dicitur autem Lopenar a lupa, quo nomine primo Faustuli uxor inter pastores ob corporis vulgati vilitatem veniebat vide LACTANT. *l. 1. Inst. div. c. 20.* & HIERON. *l. d.* Notant deinde lupæ omnes eas, quæ questum corporis sœda voluptate faciunt pluresque admittunt. Nolo tamen confirmare fabulam *gl. in c. vidua 16. dist. 34.* ubi meretrix est quæ 23000. vel quæ 40. absque tamen mercede admisit allegante WINNERO *116. Grouen und Jungfrauen f. 125.* Eamque merito ridiculam & nugatoriam vocat SALMUT. *l. d.* Rectius vero (ut obiter hoc addam) meretrix dicitur a merendo juxta L. VALLAM *l. 3. Elrg. c. 10.* quam secundum LUC. DE PENNA quod merendo tenetur vel secundum ALBER. DE ROSAT. in *dictionar. Jur. lit. M.* quasi meretrix imbens a bono opere seu virginitate vel castitate. Aliæ Proscida dicuntur ex PLAUTO FESTUS *p. 383. Proscibula, Proscibula, Alicaria* Id. Diabolares LAMBIN. *ad Plant. Pan. f. m. 608. Sclaria, Wower.* *ad Petron. c. 6.* quamvis alii malint Cellaria ut. Nondum ap. PERT. *Ser. 1. v. 133 & ad b. l. Focuellin. p. 49.* rationem qq. ex CORNUTO reddit BALY. BONIFACIUS *Hist. Ludov. l. 12. c. 17. p. 365.*

§. 8. Fracto potamine liberius nucleo vellemus Lupanaria certe improbantur & ex Medicis principiis. Cum enim in sœdissimo loco mares effeminentur, atque iusto largiore semina-

minis effusione remollescant; quid queso de posteritate sperandum? semen enim generosius generationique idoneum prodigialiter effunditur, sedstoque voluptatis impetu vel matrimonii non appetunt, vel sterilia demum colunt. Conf. B. *TINAT a Blüdenlle Casus.* & præcipue mares cito sterilesunt, v. *PLUTARCH. in vita Lycarg.* Quis semen exhauritur *GAL. l. i. de sem. ut & semine vid. TIRAGUELL. l. XV. conubial. §. 68.*

§. 9. Prodigiola porro seminis rejeccio immensas corpori infert ægritudines. Sive enim illud secedat ex toto corpore (*DEMOCR. & HIPR. l. m. 3078* ab initio) sive ex cerebro (*ALCMEON*) sive a corpore & anima convellatur (*EPICURUS*) Cæspinali medulla delluat (*PLATO & ALCINAUS de doct. Plat. c. 17.*) s. sit utilissimi sanguinis spuma (*PYTHAGORAS*) s. ultimi alimenti sanguinei excrementum (*ARISTOTEL.* *Conf. H. C. AGRIPP. d. P. S. c. 82.* s. sit sanguis venosus (*GALEN. l. de sem. c. 2.*) s. sit prior sanguinis arteriosi portuncula (*J. V. HORNE microc. §. 66. & R. de GRAEFF. tr. de vir. org. gen. p. 74.*) sive sit ex venis & arteriis simul (*VERAL. l. 5. de H. C. F. c. 11.*) s. sit mixtura ac temperatura ab omnibus animæ facultatibus avulsa (*ZENO & PLUTARCH. l. de ira conducenda citante ROSEINK. med. comm. l. 2. f. 3. c. 103.*) sive e junctis sanguinis & spiritus animalis portionibus constet (*CL. D. B. RUGO Fauter & Amicus carissimus dogm. med. gen. p. m. 61. WARTHO. Adenogr. c. 29. MOEBIUS ac i. T. SCHENK*) sive ex rore (*BILSIUS in resp. ad Epist. Tob. Andrea. p. m. 8.*) s. ex sero (*BARBAT. de sangu. & sero p. m. 46. seqq.*) s. ex ipsis spiritibus animalibus (*CHARLETON. OE. en. anim. Exerc. X. §. 8. M. F. HERTOD. in annu. i. Ephem. Acad. Nat. Cur. obs. 4. & Nos in Saryra Med. §. 6.*) ubique tamen illud ejus tamentum nobilem corporis notat jacturam. Quare manifeste istos lascivos hircos videmus non solummodo pallere, vel ipso *Amorum dragistro* teste *l. i. de arte amandi circa fin. de Actio retr. 1. f. 3. c. 8.* Sed & calore nimio ardere (amior calmi igni solemmniter poetis comparatur) inde mæbes & aridius corpora, virium lapsus, elumbes incedunt, morbisque calidi e.g.

febris, mania, phrenitis, pleuritis, peripneumonia, podagra &c. facillime, sed gravissime, corripuntur.

§. 10. Et qui possit fieri aliter? Ista prostibula cuivis voluptati patent, quæ ad modum

Noctis atque dies patet atri janua Ditis.

Quare ex effervescencia illa humorum per anioris vagi & lascivi ætrum humores boni absorbentur, vitiosi agentur, aucti adtenuantur, adtenuati facilius inficiuntur, infecti evolant, evolantes apprehenduntur,

— sevanque exhalat opaca Mephitim

impellex, inficitque omnes qui impuritatem impuritati commiscant, ut iode evadant purissimi. Hocque in privato scorto sæpe contingit, nedum in publicis lupanaribus, ubi impune

— intra muros peccatur & extra.

§. 11. Et cum isti, qui ejusmodi libidinosos congressus depereunt, sint maxime Cholericæ; spiritus & consequenter semen igneam fovebit naturam, quod per varias impuras commissiones sordidiorem contrahit patrilaginem, ut dein ipsum scortum & scortatores coinquinentur inficiendo semet ipsos; atque ita, ut in proverbio est, Turdas sibi cacet malum. Digni, certe, qui hoc miserabili scortatorum flagello (ceu læm Zeam appellat FORST. l. 32. *Schol. ad obs. 2.*) egregie castigentur. Hæc etenim unice ex lupanari publico tetricam trahit originem, si credimus, quæ refert *Idem l. a. Schol. ad obs. 1. f. 69.* eo videl. tempore quo Carolus Rex Francorum expeditionem Italicam parabat in Valentia Hispaniæ Tarraconensis civitate insigni cepit, ubi elephantiosus quidam ex equestri ordine miles a nobili quodam scorto noctem 50. aureis emit, ad cujus mulieris concubitum frequens cum juvenus accederet, intra paucos dies supra 400. inficiantur, e quorum numero aliqui Carolum Italian petentem secuti, hoc malum eo importarunt. Originem lui ejus ex abuso scortorum impurorum ob detestandos atque a Deo vitatos concubitus immensamque pollutionem peculiariter traxisse, consentit Celeb. olim Vir *Joh. Cass.* Faustis Antecessor meus in *Disp. de lue Zea*; ut alios complures taceam qui de isto scri-

pletunt morbo ; quorum tantum Lindenius de scriptis Med. p. m. 744. seq. ad 88. auctores numerat.

§. 12. Et ut per Satyram quasi aliquot commemorem affectus (quis enim effabatur omnes ?) qui maxime ex lupanaribus colliguntur ; istis brevibus tangam, ubiorem tractationem, reservaturus (si Deus vitam & vires !) alii operi de Scortis.

§. 13. Isti ergo cum basio nutritionis & ita vite in lupanaribus prodige profundant ; quando semen ; optimarum partium & spirituum sobolem, copiose rejiciunt ; non possunt non vitam sibi decurtare mortemque miseram accelerare, citoque senescere, ceu vel olim unanimiter statuerunt ARISTOT. *Vit. H. A. 1. & 1. de long. & brevit. vita* c. 3. HALI RODHAM in 3. technes com. 56. CONSTANT XXII. *Geoponic. 4. 121.* RUSCHD in *Cautich com. 156.* ABBREVIATI RHAEUS, ad l. *Manuscul. 4. 137.* ARNOLD. de VILLA NOVA in *speculo.* ALBERT. M. XI. de animal. *tr. 2. c. 6.* CAL RHODIG. XX. L. A. 34. *Valefi. de TARANTA l. VI. Philon. c. 3. art. 7.*

§. 14. Multo minus difficiles sumus ad credendum eadem seminis prodigitate (ut LUCILI in *Satyr. 6.* verbo utar) vires persundari ; prodigosque fieri imbecillos & sangaldos ac plane dissolvi, ceu ARISTOT. *f. 4. prob. 6. & 22.* atque C. CELSEUS *l. 1. c. 1.* edocent.

§. 15. Ob nutrimenti consumptionem, defectum partes merito conqueruntur ; hinc scortatoribus in ipso ætatis flore desuunt non solum capilli sed & palpebrarum cilia (qui postremo affectus Græcis *μαδύπνοσι*, *μαδὰ πόνος* ἢ *μαλ' ὀνός* dicitur teste JOH. GORREO in *desin. med. lit. M. & M. SENIUS Disp. l. de pilis probl. V. §. 3.*) ceu confirmat summus ARISTOT. 3. *H. A. 11. & probl. f. 4.*

§. 16. Ventriculi agiones depravantur, pereuntque tantum appetitum quàm concoctio ANVALLI BENTINIA *l. 3. fen. 13. tr. 1. c. 36.* GALEN. in *l. 3. Epid. comm. 1.* atque AETIUS *lib. 3. f. 3. c. 34. & Th. BARTHOLIN. Cent. VI. hist. 99.*

§. 17. Maxime autem Cerebro infertur noxa, GALEN. & BARTHOLIN. *l. 2.* ut minus miremur si ex profusa & maxime turpi venere videamus exoriri apoplexiam (VAL. MAX. *l. 9. c. 12.* PLIN. *l. 7.*

l. 2. PONTAN. l. de Obedientia cap. 10. plura ap. ZWINGER.
theatr. V. H. f. 31. seqq.) epilepsiam, tremorem, memoriz nisi
plane defectum tamen imbecillitatem; paralyſin, maniam,
p^{re}terea idem & plurima alia mala.

§. 18. Nocet itidem oculis impurius iste concubitus, vid. ARISTOT. 2. G. A. §. 8. MANARD. l. 6. Epist. 4. renibus, ARISTOT. 4. probl. 2. capiti, ORIUS l. 1. Enperistec. 22. Cordi, hepate, pulmone & vid. TIRAQUELL. ad l. XV. connub. n. 43. segg. & Th. EARTH. LIN. Cent. VI. bis §. 94.

§. 19. I Har omnium vero recensio notabile ex FORD-
ST. 16. obf. exemplum: Surtor quidam Delphensis 29. ann.
pencrussiger & rubellus, neglecta uxore cum muliere alia in-
fecta ex foetida & vetita venere contraxit sibi in pene inflammationem: quod malum dum celabat, inflatione virge ac testium
aegescens, atque dein chirurgi alicuius imprudentia accedente,
hiebat pejos, ut totum membrum virile intra triduum ad ethio-
menum perveniret, appareretque nigrum, corruptum & quasi
mortificatum atque fetens. In gangrenam tandem transibat,
& per partes putrefiebat cum tanto facore, ut nemo apud ipsum
stare posset, & hoc in tam brevi spatio. Successerunt febris, in-
flammatio gutturis & aphthæ, natium excoriatio, dolor ingens
in lumbis, coxis ac femore, singultus per 7. dies atque molestia
tussis. Tandem penis corruptæ ab alio chirurgo paulatim
impulsabatur: immo corruptione aucta tandem totum
membrum virile cataplasmati adhærens excidit & ablatum fuit;
putruitque scrota, & quod penis adhuc superfuisset, usque ad ven-
trem fuit radicitus resectum, remanentibus tamen testibus pla-
ne denudatis, qui tandem denovo carne nova accrescente iterum
velitii sunt, & idem supervixit: atque uxore priore mortua
prurientibus testibus alteram duxit, inanis tamen in veneris are-
na athleta.

§. 20. Placet eodem FORESTO *l. 26. obf. 20.* hoc superad-
dere: Nobili Germano 29. ann. una nocte inter duas puellas la-
scivienti, cum se vino prius impleviffet & plusquam tredecim
amplexus expertus effet, lubito vena in pectore perrupta fuit.

Unde febre ardente cum delirio intra 4. plures, e dies misere naturalis remediis javantibus obit.

Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras.

§. 27. Adeo vero sunt *Cl. SCHONBORN. l. 3. polit. c. 13.* verba dicentis: *Scorta ista & lupanaria quid aliud in Remp. invadunt, quam morbos publice & hereditario gressantes? Quid aliud faciunt, quam ut ex sano infanum, ex robusto invalidum, ex solido cretloque corpore lecto affixum, perpetuisque doloribus arctatum efficiant? Nim. qui ex lupanari re infecta domum redeunt ceu vocatur Ovarius in Epigr. 108. lib. 1.* reliquos & ita totas familias itidem inficere possunt; quando vel eodem vase bibunt; vel in eadem cloaca desident, vel in uno accubant lecto: Immo mariti uxores; hæque illos; utrique infantes & ita porro.

§. 28. Quare cum *CICERONE l. 1. de Offic. p. m. 44.* finimus: *Si considerare volumus, quæ sit in natura excellentia & dignitas, intelligemus quam sit turpe, diffuere luxuria & delicate ac molli- ter vivere: quamque benequam, parce, continentem, severe sobriamque!*

FINIS.

VALLISZELLE